СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ" ФАКУЛТЕТ ПО МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА

КУРСОВ ПРОЕКТ ПО СИСТЕМИ, ОСНОВАНИ НА ЗНАНИЯ

Тема:

Система за билкова аптека, която по данни за определени билкови съставки предлага лекарства, които да могат да се приготвят от тези съставки

Изготвили:

Кристина Красимирова Савова, 71912 Евелина Момчилова Попова, 71973

София, януари 2022г.

1. Задание – кратко описание на решаваната задача

Реализирайте система за билкова аптека, която по данни за определени билкови съставки да предлага лекарства, които да могат да се приготвят от тези съставки. С други думи, потребителят ще въведе списък от билки и тяхното количество в грамове, а програмата ще представи възможни рецепти.

За тази цел ще разполагаме с два csv файла:

Първият трябва съдържа информация за съвкупност от билки, като всяка една ще има свои име, цена и срок на годност (година).

Вторият ще съдържа рецепти за лекарства, за всяка от която ще се представят всички билкови съставки, необходими за даденото лекарство; заедно с това ще се изчислява и цената на самото лекарство (цената му ще се образува на базата на цените на самите билки от рецептата му, умножени по тяхното необходимо за създаването на лекарството количество), както и колко порции могат да се съставят от количеството билки, които той въвежда. Идеята на програмата е да проверява дали бихме могли да съставим конкретно лекарство според билките, с които разполагаме. И ако е така, ще бъдем наясно колко порции от дадено лекарство могат да се направят от въведените от нас съставки, както и каква е цената на една порция от него.

Важно е да се отбележи, че в нашата програма цената, годината на годност и количеството не могат да бъдат по-малки или равни на 0. А името на съставка или рецепта не може да има стойност null. Правим валидации както в методите в класовете, така и при изграждането на потребителския интерфейс.

2. Описание на предложения алгоритъм за решаване на задачата (чрез псевдокод). Описание на структурата и произхода на използваните данни

2.1. Използвани алгоритми

Можем да считаме, че нашата задача се базира на небезизвестния генетичен алгоритъм. Генетичният алгоритъм представлява вариант на стохастично търсене в лъч, при който новите състояния се генерират чрез комбиниране на двойки родителски състояния вместо чрез модифициране на текущото състояние. Той се базира на естествените принципи от биологичната еволюция. Основната му идея е да се наподоби в опростен вид процеса на естествен отбор

(селекция), с цел да се открие възможно най-добър алгоритъм за решаване на дадена задача. Алгоритъмът започва работа с множество (популация) от n случайно генерирани състояния.

В нашата задача можем да забележим много фактори, наподобяващи логиката на генетичния алгоритъм.

Рецепта А съдържа конкретна съвкупност от съставки и техните предварително зададени количества.

Рецепта В съдържа друга, различна съвкупност от съставки и техните предварително зададени количества.

Нека рецептите A и B играят ролята на родителски състояния, а гените ще бъдат името и количеството на дадените съставки, включени в рецептите.

Рецепта С съдържа част от Рецепта A и част от Рецепта B. С други думи, нека изберем една точка на кръстосване. Нашият низ от началото си до точката на кръстосване е копие на началната част на единия родител (Рецепта A), останалата му част е копие на съответната част на втория родител (Рецепта B).

Пример: Вземайки предвид само съставките, ако направим кръстосване в единична точка при рецептите за световъртеж (Dizziness) и за нарушаване на съня (Sleep Disorder), можем да получим рецептата за успокоително (Tranquiliser).

Dizziness	balm	valerian	hawthorn	
Sleep disorder	linden	hop cones	mint	hawthorn
Tranquiliser	balm	valerian	mint	hawthorn

Рецепта D съдържа почти същите съставки като тези от **Рецепта C**, но количествата на две от съставките на двете рецепти са различни. Тук можем да говорим и за **мутация**.

Пример: Рецептите за успокоително (Tranquiliser) и световъртеж (Dizziness) и разменените количества на съставките валериан (valerian) и маточина (balm).

Tranquilizer	mint (0.03) hawthorn (0.12) valerian (0.1) balm (0.04)
Dizziness	balm (0.1) hawthorn (0.05) valerian (0.04)

2.2. Описание на метода hasEnoughQuantity

Целта на метода е да приема като аргумент списък със съставки, въведени от потребителя, и връща булева стойност. Така може да се провери дали има достатъчно количество от необходимите съставки

за създаването на рецептата. Най-напред се създава списък от съставките, които са въведени от потребителя, като се вземат само тези от тях, съдържащи се в конкретната рецепта. След това проверяваме дали броя на съставките в този списък съответства на броя съставки в рецептата. Ако броят се различава, това означава, че нямаме всички съставки, следователно не можем да направим тази рецепта и методът връща false. Ако броят е равен, тогава сравняваме имената на въведените съставки с имената на съставките в рецептата. Ако количеството на съставките, които въвежда потребителят, е по-голямо или равно на вече зададеното, то в такъв случай имаме достатъчно съставки за изготвянето на рецептата и методът връща стойност true.

Псевдокод:

function hasEnoughQuantity(Argument userComponents) returns boolean declare array list of components and add all components which are from userComponents and are contained in prescription's components if the size of the array list is different from the size of the list of prescription's components then return false loop for each component of the array list loop for each component of the prescription if their names are equal then if the unit of user component is less than the unit of prescription component then return false end loop end loop return true end function

2.3. Описание на метода calculateMaxPortions

Методът приема като аргумент списък със съставки, въведени от потребителя, и изчислява максималния брой порции, които могат да се получат от количеството на тези съставки (задължително цяло число).

Първо създаваме списък от цели числа. Всяко число е резултат от делението на въведеното от потребителя количество и зададеното количество за дадена съставка в рецептата. Т.е. тези числа съответстват на това колко пъти можем да използваме съставките за тази рецепта. Накрая взимаме най-малкия елемент от списъка и той показва максималния брой порции, които могат да бъдат съставени.

Псевдокод:

```
function calculateMaxPortions(Argument input)

declare empty array list of integers
loop for each Component element of input
loop for each Component element of prescription's components
if their names are equal
declare userUnit and set it to the unit of the input component
declare prescriptionUnit and set it to the unit of the prescription component
add the integer division of userUnit divided by prescriptionComponent to
the array list
end loop
set the serving to the minimum element of the array list
end function
```

2.4. Описание на метода getPrescriptions

Този метод връща списък с всички рецепти, които могат да се получат от списъка с подадени от потребителя медицински съставки.

Псевдокод:

```
function getPrescriptions(Argument input) returns array list of prescriptions
       declare empty array list of prescriptions
       loop for each component from the database
       loop for each component of input
       if their names are equal then
       set the years of the user component to the years of the component from the
       database
       set the price of the user component to the price of the component from the
       database
       end loop
       end loop
       loop for each component from the database
       if call function has Enough Quantity (input) for the prescription is true then
       call function calculateMaxPortion(input) to set the servings
       add the prescription to the array list
       end loop
       return the array list of prescriptions
end function
```

2.5. Описание на метода parseComponents

Това е помощен метод за четене на рецептите, който прочита съставките от файла с рецепти, премахвайки скобите и всеки интервал, така че да се прочете само името на съставката и неговото количество.

Псевдокод:

function parseComponents(String input) returns an array list of components

declare an array list result which will save all components from the file

declare a component <- Component which will save the current component from the file

declare and initialize an array with strings -> parsed which removes the ')' and the space between the unit and the name of the component in the file declare a String tmp which takes the last symbol from each line and removes it -> [')'] for each String s of parsed declare and initialize a String array only with the name and the unit of a component declare a flag found which shows if a component is found for each component p of components if the name of a component is in the list of all components set flag = trueinitialize the component <- new Component(name of the component, get its years ears from our list of components, get its price from the list of components, get its quantity from the file with prescriptions break if the component is not found throw an exception to show that exactly this component was not found add the component to the result return result end function

2.6. Описание на метода readPrescriptions

Методът приема име на файл и прочита рецептите, които са въведени в него.

Псевдокод:

function readPrescriptions(String filename) declare variable openFile <- BufferedReader try

initialize openFile with the name of file <- FileReader read the first line declare and initialize a variable line which reads the text of each line while the text in line is not null declare and initialize a String array lineData with the text without ',' if the lineData has length > 0

add the prescription in an array list which is declared as a private data member to the class {read the name of a prescription, call the parseComponents() function to read the components}

catch each exception if there is any end function

2.7. Описание на метода readComponents

Този метод прочита информацията за всички въведени във файла съставки.

Псевлокол:

```
function readComponents(String filename)

declare variable openFile <- BufferedReader

try

initialize openFile with the name of file <- FileReader

read the first line

declare and initialize a variable line which reads the text of each line

while the text in line is not null

declare and initialize a String array lineData with the text without ','

if the lineData has length > 0

add the component in an array list which is declared as a private data

member to the class {read the name of a component,

read its calories, read its price, read its unit}

catch each exception if there is any
```

end function 2.8. Описание на метода btnAddOnAction

Той е част от реализацията на потребителския интерфейс. Целта му е да добавя всяка избрана от потребителя съставка от падащото меню в текстова област, предназначена за въведените съставки.

Псевдокод:

```
function btnAddOnAction(event)

if the user does not enter a quantity

return an alert of type Alert.AlertType.ERROR which shows a message to
make the user to enter a quantity

if the user enters an invalid name of a component
return an alert of type Alert.AlertType.ERROR which shows a message to
make the user to enter a valid name or to choose a valid component from our list
in the combo box
else if the user enters a valid name of a component
for each component from our array list of components which is a private data member
of the class Controller
if the list contains this component
add it to the text area
```

set the text of the text field for the quantity to null so the user can enter another value end function

2.9. Описание на метода btnGenerateOnAction

Той е част от реализацията на потребителския интерфейс. Идеята е в текстова област да се генерират всички рецепти, които могат да се направят от въведените от потребителя съставки.

Псевдокод:

function btnGenerateOnAction(event)

if the user does not enter any component

return an alert of type Alert.AlertType.ERROR which shows a message to make the user to enter a component

else if there are some components

declare a variable input of type array list which will save only the name of the component and the entered by the user quantity

declare and initialize a variable components of type array of String which get the text from the text area with components, dividing the components with new line for each String p of components

declare an array of Strings subcomponents which contains the information without the comma and the space after it

add all components to the input

set text to the text area for prescriptions using the method getPrescriptions <- KnowledgeBase if there are not any valid prescriptions

return an alert of type Alert.AlertType.ERROR which shows a message to make the user to enter new components

end function

2.10. Описание на метода btnRemoveLastOnAction

Той е част от реализацията на потребителския интерфейс. Идеята е да се премахва последно въведената съставка от потребителя, в случай че е сгрешил при избора на съставка.

Псевлокол:

function btnRemoveLastOnAction(event)

if the user does not enter any component in the text area for components

return an alert of type Alert.AlertType.ERROR which shows a message that this operation can not be done

declare variable result <- StringBuilder which takes the last entered component declare and initialize a String array tmp which get the text from the text area for components, divided by a new line

for each value i to the component before the last one

append all components except the last one

set text to the text area of components but without the last component end function

2.11. Въвеждане на съставки в падащото меню (JavaFX)

```
// read the files consisting of components and prescriptions
knowledgeBase = new KnowledgeBase( componentsfile: "components.csv", prescriptionsFile: "prescriptions.csv");
componentArrayList = knowledgeBase.getComponents(); // get all components from the knowledge base

// add all names of components in the combo box, so the user can pick from them
for (Component component: componentArrayList) {
    cboChooseComponent.getItems().add(component.getName());
}

// additional formatting of the text areas and the combo box
txaComponents.setWrapText(Boolean.TRUE);
txaPrescriptions.setWrapText(Boolean.TRUE);
cboChooseComponent.setEditable(Boolean.TRUE);
```

2.12. Описание на данни

Component.java

```
private String name - В този низ записваме името на съставката private Integer years - Тук записваме годината на годност на съставката private Double price - Тук записваме цената на съставката private Double unit - Тук записваме грамовете на съставката
```

Prescription.java

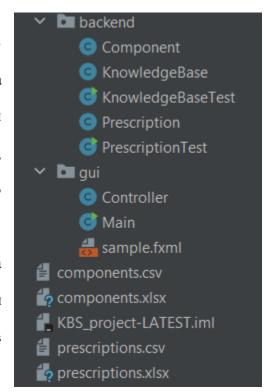
```
private String name - Тук в този низ записваме името на рецептата private Integer serving - Тук записваме колко най-много порции могат да бъдат направени от съответните съставки private Double price - Тук записваме цената на едно лекарство за една порция private Integer years - Тук записваме годината на годност на лекарството private ArrayList<Component> components - Тук всяка рецепта се състои от списък със съставки
```

KnowledgeBase.java

private ArrayList<Component> components - Това е списък от всички съставки private ArrayList<Prescription>prescriptions - Това е списък от всички рецепти

3. Програмна реализация. Примерни резултати от работата на създаденото приложение

Програмата ни е структурирана в две папки (два пакета). В първата папка (backend) се съдържа функционалността на системата, като също така там са описани всички създадени класове, необходими за реализирането на системата, основана на правила. А втората папка (gui) съответно представлява логиката зад самия потребителски интерфейс. Заедно с тези два пакета програмата ни включва и двата гореспоменати .xlsx файла, в които въвеждаме рецептите и необходимите за тях съставки, след което ги преобразуваме в .csv файлове, за да можем да четем данните от тях.

Започваме със създаването на клас **Component**, който описва една съставка със следните характеристики – име, цена, срок на годност (година) и количество (в грамове - "Unit"). В този клас имаме конструктор, който създава съставка, както по зададени от потребителя стойности, така и със стойности по подразбиране, които ние предварително сме задали. Освен това имаме методи за въвеждане и валидация на стойностите, както и методи за достъпване на член-данните на класа. Накрая в метода toString() извеждаме пълната информация за съставката.

Следва създаването на още един ключов клас - **Prescription**, който описва една медицинска рецепта, съдържаща данни за името на рецептата, порциите, крайния срок на годност (във формата на година) и списък от съставките, необходими за създаването ѝ. Аналогично на класа **Component**, имаме конструктор, който създава медицинска рецепта по име и списък от билкови съставки. Методите за валидация задават годината на изтичане на годността и цената за всяка рецепта, като за второто се събират цените на съставките, умножени по необходимия грамаж на всяка една. Счетохме,

че за формиране на една разумна за такива лекарства цена е добре да зададем и базова цена от 2.50лв, включена към горната формула.

3.1. PrescriptionTest.java

За да проверим функционалността на класа Prescription, създаваме тестов клас PrescriptionTest. В него въвеждаме съставки, с които знаем, че можем да създадем определен брой порции от дадена рецепта. В случая въвеждаме лавандула и лайка, които са за една порция от рецептата за лекарство против акне:

```
Prescription name: Acne, Maximum portions: 1, Price per portion: 2.70 lv., Shelf-Life in Years: 2022 Components:

Component: lavender, Shelf-Life in Years: 2024 Component: camomile, Shelf-Life in Years: 2022

Is there enough quantity of herbs to make the medicine? Yes

Max Medicine Portions: 3

Process finished with exit code 0
```

3.2. KnowledgeBase.java и KnowledgeBaseTest.java

След това създаваме класа **KnowledgeBase**, съдържащ списък с билкови съставки и списък с рецепти. В конструктора на класа се осъществява четенето на информацията от .csv файловете и така всъщност ги добавяме в списъците. Освен методите за четене имаме и метод getPrescriptions, който

приема списък с билки и връща като резултат списък с рецептите, които биха могли да се получат от тях (в случай че има такива). Ако не се срещат такива, връща като резултат празния списък.

За да тестваме нашата логика, накрая създаваме и класа **KnowledgeBaseTest**.

Нека първо проверим метода getPresciptions с примерни билкови съставки, чиито срокове на годност и цена избираме да приемат стойност null, защото се генерират на базата на въведените от нас година и цена в таблицата с всички съставки:

```
ArrayList<Component> components = new ArrayList<>() {
        add(new Component( name: "lavender", years: null, price: null, unit: 600.0));
        add(new Component( name: "camomile", years: null, price: null, unit: 80.0));
        add(new Component( name: "mint", years: null, price: null, unit: 40.0));
        add(new Component( name: "hawthorn", years: null, price: null, unit: 90.0));
        add(new Component( name: "valerian", years: null, price: null, unit: 30.0));
        add(new Component( name: "balm", years: null, price: null, unit: 450.0));
        add(new Component( name: "tutsan", years: null, price: null, unit: 100.0));
        add(new Component( name: "thyme", years: null, price: null, unit: 400.0));
        add(new Component( name: "basil", years: null, price: null, unit: 65.0));
        add(new Component( name: "agrimony", years: null, price: null, unit: 200.0));
        add(new Component( name: "yarrow", years: null, price: null, unit: 85.0));
        add(new Component( name: "milkvetch", years: null, price: null, unit: 100.0));
        add(new Component( name: "linden", years: null, price: null, unit: 850.0));
        add(new Component( name: "hop cones", years: null, price: null, unit: 260.0));
        add(new Component( name: "white comfrey", years: null, price: null, unit: 170.0));
        add(new Component( name: "coltsfoot", years: null, price: null, unit: 55.0));
        add(new Component( name: "juniper", years: null, price: null, unit: 190.0));
        add(new Component( name: "mustard seed", years: null, price: null, unit: 5.0));
        add(new Component( name: "raspberry", years: null, price: null, unit: 15.0));
        add(new Component( name: "marigold", years: null, price: null, unit: 15.0));
        add(new Component( name: "oregano", years: null, price: null, unit: 520.0));
```

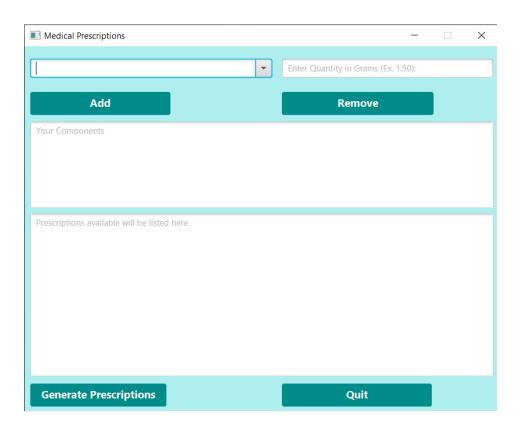
Така установяваме, че с тези дадени билки можем да съставим общо 9 рецепти за лекарства:

Файлът съдържа и проверка на правилното отваряне и прочитане на components.csv и prescriptions.csv. Тъй като списъкът е дълъг и детайлен, ето и част от резултата в следния скрийншот:

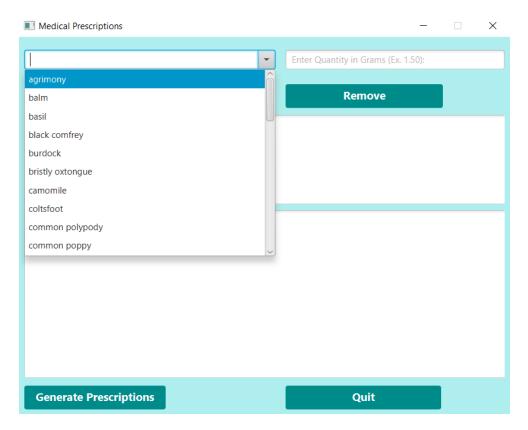
```
Cumponents: [Component: agrimony, Shelf-Life in Years: 2024, Component: balm, Shelf-Life in Years: 2025, Component: Data (component: Data), Shelf-Life in Years: 2027, Component: Data (component: Data), Shelf-Life in Years: 2027, Component: Data (component: Data), Shelf-Life in Years: 2022, Prescription name: Tranquilizer, Maximum portions: 1, Price per portion: 2.72 lv., Shelf-Life in Years: 2022, Component: Data (Component: Data), Shelf-Life in Years: 2023, Component: Data, Shelf-Life in Years: 2022, Prescription name: Variouse veins, Maximum portions: 1, Price per portion: 2.81 lv., Shelf-Life in Years: 2022, Data (Component: Data), Shelf-Life in Years: 2023, Component: Data, Shelf-Life in Years: 2025, Prescription name: Overtics, Maximum portions: 1, Price per portion: 2.85 lv., Shelf-Life in Years: 2025, Data (Component: Data), Shelf-Life in Years: 2025, Prescription name: Overtics, Maximum portions: 1, Price per portion: 2.85 lv., Shelf-Life in Years: 2027, Data (Component: Data), Shelf-Life in Years: 2026, Prescription name: Overtics, Maximum portions: 1, Price per portion: 2.85 lv., Shelf-Life in Years: 2027, Data (Component: Data), Shelf-Life in Years: 2026, Prescription name: Data (Shelf-Life in Years: 2023, Component: Data, Shelf-Life in Years: 2026, Prescription name: Data (Shelf-Life in Years: 2023, Component: Data, Shelf-Life in Years: 2023, Component: Data, Shelf-Li
```

3.3. Потребителски интерфейс (GUI)

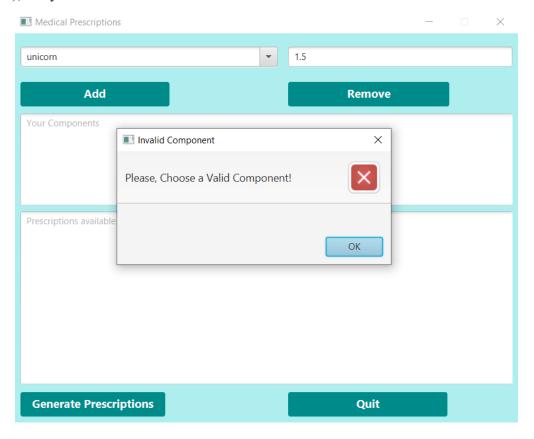
За да представим функционалността на нашата система, основана на правила, решихме да направим потребителски интерфейс с помощта на JavaFX, който изглежда по следния начин:

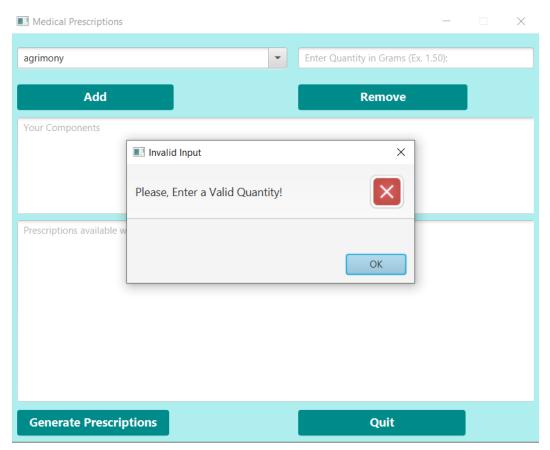
Оттук потребителят има възможност да избира съставки от падащото меню, в което сме ги добавили. За негова леснота сме ги подредили по азбучен ред:

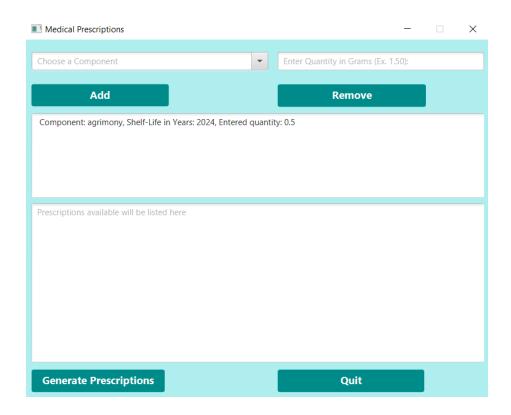
Освен да избира от менюто, той има право и да въвежда сам имена на съставки в самата търсачка. В случай че въведе невалидно име (такова, което е написано грешно, такова, което не се среща в нашия списък), получава следното съобщение:

След като е избрал валидна съставка, е задължително да въведе конкретно количество. В противен случай при натискане на бутона "Generate Prescriptions" се извежда съобщение за грешка, което информира потребителя какво трябва да направи:

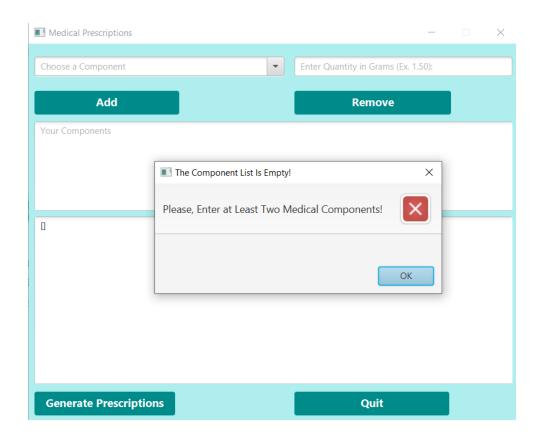

След като потребителят вече е въвел валидно име на съставка и дадено количество, след като се натисне бутонът "Add", съставката се добавя в текстовото поле под бутона с пълната информация за нея (както се вижда, част от информацията идва и от components таблицата):

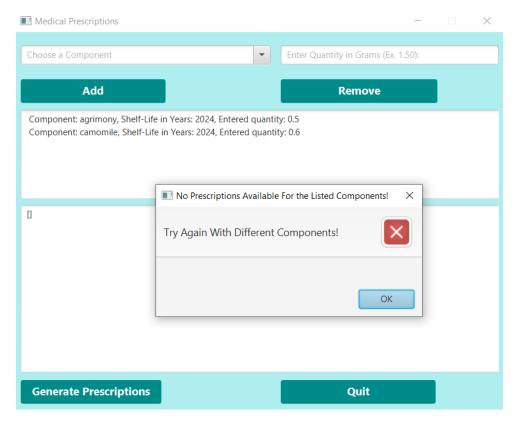

По този начин, колкото и съставки да избере потребителят, всички те ще се добавят в текстовата област. С помощта на бутона "Remove" потребителят може да премахва последната добавена съставка и тогава той се изтрива от списъка с въведени съставки.

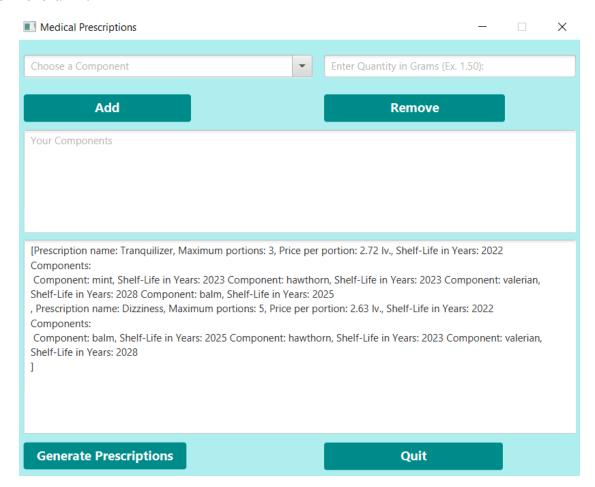
Бутонът "Generate Prescriptions" генерира рецептите, които могат да се получат на базата на избраните от потребителя съставки. В случай че полето с съставки е празно, се извежда съобщение за грешка:

Ако пък няма подходяща рецепта за тези съставки, връщаме празния списък и отново съобщение за грешка:

Иначе, ако всички съставки могат да се включат в дадена рецепта, данните за нея се извеждат в текстовата област под съставките, като списъкът от съставки се нулира, за да се позволи въвеждането на нови съставки:

4. Възможни подобрения на съставка

В бъдеще е възможно проектът да се развие като се добавят следните функционалности:

- След като потребителят въведе желаните от него съставки и програмата покаже съответната рецепта, е нужно да затворим потребителския Java интерфейс и да стартираме програмата наново, за да продължим с нова рецепта. Това считаме, че би могло да бъде неудобно за потребителя, и в бъдеще би било добре да се добави бутон "Clear", който да изчиства историята на показаните лекарства и да подпомогне за по-лесното използване на интерфейса.
- В проекта всяка съставка има срок на годност. Считаме, че една много добра функционалност е да се изчислява срокът на годност на лекарство, направено от различни съставки. Т.е. да се

проверят всички години на годност и да се направи алгоритъм, който смята каква ще бъде година на годност на крайния продукт.

• Друга интересна функционалност е филтриране на съставките чрез добавяне на буква в търсачката. Т.е. когато натиснеш определена буква от клавиатурата да се покажат всички съставки, започващи със съответната буква, за да може потребителят да се ориентира по-лесно и по-бързо.

5. Източници

- https://herbilka.life/билкови-рецепти-за-лечение-на-различн/
- Проф. Мария Нишева-Павлова, Презентации от лекции по СОЗ
- Гл. ас. д-р Кристина Арнаудова, доц. д-р Йоаннис Патиас, Презентации от упражнения по CO3